

Bilo je mnogo veselja. Običajnih napitnic ni manjkalo; dobil jih je seveda največ gospod zlatomašnik, kateremu tudi mi kličemo besede, ki so stale na jednem slavoloku: »Kar danes je zlato, postani še biserno«.

## Razne stvari.

### Iz domačih krajev.

**Ljudski shod na Spod. Polskavi** se vrši v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. v gostilni gosp. Drag. Hrastnika. Poročata gg. poslanca Robič in Roškari. Zakaj zahtevamo narodne šole? govori g. dr. Vekoslav Kukovec. Po zborovanju prosta zabava, pri kateri sodeluje slovenjebistriško pevsko društvo. Kmetje, vdeležite se polnoštevilito tega važnega shoda! Shod se vrši ob vsakem vremenu.

**Politični shod v Hotinjvasi pri Mariboru** se priredi dne 30. avg. pri gosp. Francu Primecu. Slivničani in sosedi, agitirajte za shod, da bo vdeležba velika!

**Politično zborovanje pri Sv. Lenartu nad Veliko Nedeljo.** Katoliško slovensko politično društvo »Sloga« v Ormožu priredi dne 30. avgusta 1903 ob 3. uri popoldne pri Sv. Lenartu nad Veliko Nedeljo v gostilni g. Alojzija Dolinšek občni zbor, kjer bodeta poročala naša poslanca gg. dr. Miroslav Ploj o svojem delovanju v državnem zboru in o političnem položaju in Ivan Kočev var o deželnem zboru. Zadnji bode tudi govoril o gospodarstvu. — Slovenci! Prvokrat zboruje društvo »Sloga« v tem lepem kraju! Pridite v mnogobrojnem številu na to zborovanje ter pokazite s tem, da se zanimате za svoje politične in gospodarske težnje. Pritisk na naš narodni obstanek je velikanski in treba se bo postaviti javno in glasno v bran zoper kršenje naših pravic. — Odbor društva »Sloga«.

**Shod na Majšperku pri Ptuj.** Volilni shod se je dne 16. avg. vršil v navzočnosti poslancev dr. Ploja in dr. Jurtele. Prvi je obrazložil posledice svojedobne nemške in češke obstrukcije ter pomen vseh zakonov, katere je državni zbor sklenil v teku časa. Dr. Jurtele je v svojem govoru protestiral zoper perfidno postopanje nemških časnikov, kateri dolže slovenske poslance, da na volilnih shodih zoper Nemce hujskajo in na nemški narod zabavljajo, da bi Nemci nas dolžili, da oni prinašajo za nas žrtve. Opozarjal je volilce, da smo morali Slovenci leta in leta plačevati, ko so se reke, hudourniki in potoki med štajerskimi Nemci uravnavali in zajezovali; da Slovenci plačujemo za razne srednje in visoke šole, da tega denarja ne dobimo nič nazaj, pač pa bode moral med nami vsak posestnik vinograda, če ga izjemoma zadene milost, da dobi nekaj kron brezobrestnega posojila, to posojilo točno vrniti. Dalje je ta poslanec povdarjal potrebo napredka na gospodarskem in narodnem polju, primerne izobrazbe kmečkih sinov za svoj bodoči stan, naglašal potrebo in pomen kmečkih zadrug. Končno je g. dr. Jurtele omenjal krivice volilnega reda za deželni zbor, da je v tem skrbnjeno le za mesta in trge ter velike posestnike, nikakor pa ne za kmečke občine, da je treba misliti na volilno reformo, občno in enako volilno pravico. Volilci so izrekli poslancema po posestniku Plober in županu Turkuš zaupanje ter so se sprejele soglasno nekatere resolucije. Shod se je izvršil v najlepšem redu. Letos se v mariborskem okraju posebno gibljejo Slovenci, naj ptujski okraj ne zaostane.

**Mariborske novice.** V sredo, dne 12. avg. je stal 37letni, oženjeni slikarski po-

močnik Janez Čač pri železničnem mostu ter opazoval delavce, ki so v bližini most popravljali. Čača je prišla naenkrat božjast ter se je skotal po strmih obrežju v Dravo. Pri mestni klavnici ga je opazil čevljarški pomočnik Franc Šalkovič, kateri je skočil v vodo ter potegnil potapljačnega na suho. Čača so prepeljali v mestno bolnišnico, kjer je kmalu okreval. — Mariborsko dirkalsko društvo priredi dne 6. in 8. septem. dirko na Tezni povodom dvajsetletnice svojega obstanika. — Predrzno je varal 49letni Janez Zorko, viničar v Št. Jakobu v Slov. gor. tukajšnje fижakarje. Prišel je v Maribor ter naročil več fижakarjem, da naj gredo po gospodo v okolici. Imenoval je takšna imena, da so mu verjeli; dali so mu še celo nagrado. Prevarani so se vrnili, ko niso nikogar našli ter naznanili celo stvar sodniji. Zorko je že pod ključem. — V Gradcu je umrl 16. avgusta nekdanji mariborski veletržec Avg. Schröfl v 50. letu svoje starosti. — Na tukajšnji sadje in vinorejski šoli se je zaključilo leto dne 13. t. mes. Učencev je bilo 44 in sicer Nemcev 16, Slovencev 27 in 1 Srbohrvat.

**Poročil se je ljutomerski rojak** gosp. Anton Novak, c. kr. sodni kanclist v Senožečah na Kranjskem, z gospico Angelico Može.

**Pohvalno priznanje** je izrekel deželni šolski svet nadučitelju v Svetinjah pri Ormožu, g. Mihaelu Vauhnik, za neumorno in plodonosno delovanje v šolskem vrtu oziroma v drevoreji. Istočasno se mu je izrekla zahvala za vzorno delovanje kot učitelj in kot ud kraj. šol. sveta od ormoškega okrajnega šolskega sveta.

**Cesar je pomilostil** povodom svojega rojstnega dne 64 letnikov. Od teh pripadajo na mariborsko kaznilnico trije kaznjenci.

**Tako je prav!** Odvetnik dr. Brejce, ki se je preselil pred kratkim iz Ljubljane v Celovec, je izjavil pri dežel. sodišču v Celovcu, da bode pri vseh obravnavah vedno le slovenski govoril in tudi na nemška vprašanja le slovenski odgovarjal. Trd bodi, neizprosno, mož jeklen . . .!

**Strelna je ubila** v Starinovivasi pri Ljutomeru 18letno posestnikovo hči Frančiško Majcen, ki je zvonila proti nevihti v kapelici. Drugi deklici, ki je stala v kapelici, se ni nič zgodilo.

**Toča.** Iz Št. Lenarta v Slov. goricah se nam poroča, da je minoli četrtek dne 13. t. m. močno upostošila toča polja in vinograde. Okoli 4. ure popoldne je nastala nevihta, ki je prinesla točo debelo kakor kurje jajce. Še celo opeka na strehah je pobita. Mnogo ptičev je ležalo ubitih na tleh. Več kot dvajset let ni bila pri nas taka nevihta. — Iz Sv. Ruperta v Slov. gor. se se nam posebej poroča: Dne 13. avgusta ob 4. uri popoldne nas je obiskala strašno huda toča. Najstarejši ljudje ne pomnijo take toče. Šest minut je padala tako grozno, da nam je vse strehe pobila, ki so z opeko pokrite. Pri vsej nesreči so vendar srečni še tisti, ki imajo slamnate strehe. — Kdor ni videl in slišal, kako je to pokalo in pobijalo, si niti ne more prav predstavljati teh groznih trenutkov. Najbolj zadete so občine: Spodnja in Gornja Voličina in vas Šetarjeva. Mislim, da ni pretirano, ako rečem, da je samo na strehah škode 8.000 K. Iz tega pa lahko sam sklepaš, dragi bralec, kakšni so potem naši sadonosniki, njive, gorice in travniki! Res, ubogi kmet! — Tudi od Sv. Boličanka v Slov. gor. se nam poroča o strašni nevihti, 13. t. mes. Toča je padala debela kakor laški orehi, toda hvala Bogu ne preveliko. — Dne 13. t. m. proti večeru razsajala je okoli Nove cerkve pri Celju huda toča, ki je povzročila precej škode.

**Ogenj.** V Leskovcu pri Črešnovcu je do tal zgorela 3. t. m. hiša in gospodarsko poslopje posestnice Terezije Ernecl. Sumi se, da je zažgal neki tuji mož, ki je ležal na podstrešju v senu in katerega je posestnica napodila. — Dne 10. t. m. okoli 1. ure po noči je začela goreti hiša in gospodarsko

poslopje Jurija Leskovar. po dom. Čunder v Gornji Ložnici. Živino in nekaj pohištva so rešili, vse drugo je uničil ogenj. — V noči od 10. na 11. avgusta je treščilo v Jelovcu pri Makolah v prazno viničarsko hišo, katera je popolnoma pogorela.

**Krava je bila ukradena** na sejmu v Mariboru v torek dne 11. t. m. posestniku Jožefa Zajko iz Kostrivnice pri Ptuj. Krava je stara 8 let, rudeče lisasta in ima en rog naravnost, drugega pa nazaj zraščenegea.

**Iz Slovenskih gor.** Spodnjestajerski, nam nasprotni listi, seveda v prvi vrsti »Štajerc«, kvasijo zadnji čas še venomer o zadnjem mladeniškem shodu pri Sv. Lenartu v Slov. gor., kateri je vse spodnjestajerske, od Slovencev živeče nemškutarje spravil v grozno nervoznost, ker smo se od takrat začeli malo resneje poprijemati nam edinega pripomočka »Svoji k svojim«. Seveda bi radi sedaj naše zborovanje pred svetom popolnoma počrnili s svojimi patentiranimi lažmi, zato ne nehajo kričati, kakšni poboji so se vršili od nase narodne strani. Pa seveda ne morejo trditve niti v jednom slučaju dokazati, niti tega ne, da bi vsaj eden od naših storil kako kaznjivo dejanje. Pač pa se je zadnji teden pralo umazano lenarčko nemškurško dejanje, katero je vprizoril vodja nemškutarških izgreznikov mizar Franc Senekovič, kateri je cbsojen na dva meseca ječe ter 52 K globe radi telesne poškodbe, ker je po starogrmanški kulturi s kamenjem napadal posamezno domu se vračajoče zborovalce mladeniče. Ali slišiš, »Štajerc«, tudi to poročaj! Dragi sotovariši, slovenski mladeniči! Ne ustrašimo se nemškutarških napadov, ker ravno ti značijo, da smo na pravi poti. Gorje nam, ako bi nas nemškutarji po svojih listih hvalili. Zapomnimo si pa za vedno, s kako prijaznostjo so nas nemškurški tržani sprejeli v Št. Lenartu in pri Sv. Trojici. V prvi vrsti ne smemo pozabiti na Trojičane, posebno na trgovca Goloba ter drugih. Le edino g. Friš se nam je pokazal očitno naklonjenega. Pri Sv. Lenartu pa, kakor znano, je posebno župan in trgovec Sedminek imel mnogo posla, da je svojih 5 ognjegasecev spravil skupaj nad naše mirne zborovalce. Iz vseh gostiln so se čuli izzivajoči klici razun naše narodne in Aublnove gostilne. Zapomnite si to, prihodnjič ne pozabimo obiskati izborne Poličeve gostilne ter šaljivega trgovca Dimnika! — Goricopoljski.

**Celjska »Domovina«.** Piše se nam: Celjska »Domovina« je v št. 62. posvetila uvodni članek: »Našim mladeniškim shodom«. Ko sem istega prebral, sem listu še enkrat na čelo pogledal, kako da se zove, kajti menil sem, da more tako nesramen članek prinesiti samo — »Štajerc«. »Domovina«, tako zaslepljena si toraj postala, da hočeš ovirati volikansko narodno gibanje, ki se pojavlja na mladeniških shodih? Iz članka se vidi, da so »Domovini« dejanske razmere popolnoma neznane. Ali je njeno uredništvo tako kratkovidno ali tako leno, da se o njih noče poučiti, ne bomo preiskovali. Člankar blebete, da so »činitelji, ki so se postavili temu gibanju na čelo«, pometali mladeniške zveze v eno bisago s cerkvenimi bratovščinami. Neumnost! O cerkvenih bratovščinah se ni govorilo na nobenem shodu, nje ustanovljati je zaradi enotne organizacije edino mogoče na posameznih župnijah, ne pa na shodih, kamor prihajajo mladeniči iz različnih, oddaljenih krajev. Mladeniški shodi imajo plemeniti in vzvišeni namen, utrditi versko in narodno prepričanje. Obojno! Kajti obojno ima krutih sovražnikov v obilici; tiste pozna brezdvomno tudi člankar; enim, (že ve katerim), morebiti na tihem bratsko roko stiska. Z ozirom na tak smoter je bila dosedaj na shodih povsod cerkvena slovesnost in potem javen shod, pri katerem so mladeniški govorniki v vznesenih besedah dali duška svojim narodnim čutilom ter so v nemali z ognjevitim povdarjanjem k narodni navdušenosti slovensko mladino. To bi bil člankar lahko povsod slišal,

ako bi bil prišel na shod, in sicer prišel o pravem času, ne se le tako — »po obedu«, kakor zastran petrovskega shoda sam prizna. Da je bil kateri mladenič s shodom v Št. Lenartu nezadovoljen, je pač ob sebi umevno, ker je shod nemčurska sodrga tako grdo napala. Ali so pa tega oni »činitelji« krivi? Isti so pri tem tako nedolžni, kakor celjski narodni voditelji pri sokolskih slavnostih, pri katerih je kri tekla in od kojih se slovenski in češki vdeleženci tudi niso ukaje poslavljalji, ker so njim glave krvavele. Kako se »Domovina« zlobno zavijati uči, kaže v št. 64, ko poroča, da je bilo v Petrovčah število vdeležencev — 200 do 300. Urednik, pojdite no ob priložnosti v Petrovče, saj nimate daleč, in si oglejte cerkev, ki je bila ob shodu, akoravno [obsega do 2500 oseb, natlačeno polna in zunaj se oblegana od stotin tistih, ki v njej niso mogli prostora dobiti, in to so bili v veliki večini sami mladeniči, kajti ženske so v cerkvi le malo prostora na desni zavzele. Nadalje si oglejte tisti prostor »pod lipo«, ki je bil pri zborovanju tako poln v celem obsegu še daleč doli po cesti, da v bližino odra li bilo mogoče priti. Točno ob 3. uri se je pa zborovnje zaključilo, kar se je moralo zgoditi in kar je eden od »činiteljev« odločno zahteval, da mladeničem iz gornje savinske in šaleške doline ter iz bistrškega, konjskega in laškega okraja ni bilo treba v pozni noči domu hoditi. »Domovina« se pritožuje, da ni dobila nobenega obvestila, da se shod vrši. Urednik, ali nič ne čitate časnikov? V »Naš. Domu«, ki najbolj neti mladeniško gibanje, je bil shod večkrat naznanjen. Osebnost pa ni bil nikdo povabljen. Da oni »činitelji« Vas niso posebej vabili ter si niti Vašega blagohotnega dovoljenja niso izprosili, je bilo za nje seve zelo neprevidno, kajti — odtod izvira Vaša mržnja proti shodu sploh, tu menda tiči vzrok Vaše besne jeze; drugače si iste ne moremo razlagati, razun če se hočete sčasom »pobratiti« s »Štajercem« ali pa na Štajersko uvesti bratomorni boj po vzgladu — »Slov. Naroda«. Ako je pa to Vaša nova struja, povejte! Potem bomo pa jasno o tem govorili — tudi na mladeniških shodih. Zaradi užaljene častilakomnosti ni treba pisati uvodnih člankov, ni treba ovirati nadepolnega in vele-pomenljivega gibanja med krščansko in slovensko-narodno mislečimi mladeniči, ni treba brez-miselno in hudomušno rušiti narodne discipline! — R. S.

**Na mladeniški shod v Petrovčah** je prišlo več brzovjavov, katere priobčimo prihodnjic.

**Sv. Križ na Murškem polju.** Tukajšni trgovec Nemeč Hönigmann bo kmalu opustil svojo trgovino. Ne mislite pa, da je postal siromak. Kaj še! Njegov prednik, ki je ustanovil tu trgovino, je prišel sem s krošnjo na rami. S slovenskimi žulji pa je obogatela družina tako, da zida zdaj v Ljutomeru palače. Križevski Hönigmann sicer ni delal javno proti Slovencem pri Sv. Križu, [to se mu mora priznati, vendar ga ljudstvo ni maralo več, ko je videlo, kako dela brat v Ljutomeru proti Slovencem in ko je dobilo druge trgovce-domačine. Zato bo opustil trgovino. Namestu tega pa si je napravil v Lukavcih tovarno za opeko, v kateri bi si Slovenci zase lahko delali denar, ne pa da bodo zdaj delali zopet tlako tučju, ki jih bo vladal iz svoje palače v Ljutomeru. Slovenska podjetnost in narodna samozavest, kje si?

**Konkurz** je napovedal trgovec Julij Schmidt v Pilstanju. Konkurni komisar je g. notar Barle v Kozjem.

**Nesreča.** Posestnika Prezata sin v Moškajncih je našel doma steklenico in ker je mislil, da je v nji žganje, privoščil si ga je eden požirek. Toda spekel se je grozno, ker je bila v steklenici očetova kislina. Prepeljali so ga v bolnišnico v Ptuj.

**Slovenska realka v Idriji.** Štajerski Slovenci ne moremo agitirati za obisk realke

v Mariboru, ker je nemška in ker nas skušnija uči, da se slovenski dijaki vsled tam vladajočih razmer skoraj vsi brez izjeme pomenčurijo. Vendar pa je nujno potrebno, da začnejo tudi štajerski Slovenci skrbeti za razumnost z realčno izobrazbo, kajti že sedaj jo težko pogrešamo pri naših narodno-gospodarskih prizadevanjih. Opozorjamo torej rodoljube na realko v Idriji, ki je slovenska, in kjer se ni treba bati, da bi se slovenski dijaki izneverili slovenski narodnosti.

**Razglednico s sliko novega papeža** je založil g. Bahovec, knjigotržec v Ljubljani. Komad stane 10 v.

**Lopovstvo.** Pri cinkarni blizu Teharjev je dne 14. avg. priletel kamen v brzovlak, ki vozi okoli pol 12. uri ponoči. Kamen je poskodoval neko gospo ter razbil okno.

**Iz Majšperga.** Krajni šolski svet je v svoji seji dne 9. avgusta t. l. ednoglasno sklenil: Izreka se g. Simon Kropelj-u, nadučitelju, kateri je 31. julija t. l. stopil v stalni pokoj, pohvalno priznanje za njegovo neutrudljivo delovanje, katero je dolge leta vodil na tukajšnji šoli za izobrazbo otrok. Omenja se, da je temu gospodu vedno bilo pri srcu, da bi njegovi učenci bili izobraženi v vseh šolskih predmetih. Bil je tudi občinski tajnik in več let tudi odbornik, vedel je marsikaj dobrega svetovati pri občinskih sejah. Tudi za božjo čast je bil vnet, ker je še sedaj organist. Vsegamogočni naj mu toraj še podeli mnogo let uživati zasluženo pokojnino med svojimi dragimi.

**Zavrč v Halozah.** Utonil se je dne 19. julija pri kopanju v Dravi mladenič Jakob Žnidarič iz Gorenjskega vrha, čegar truplo so pozneje našli na Hrvaškem. Bil je prijatelj »Štajerca«. — Tat je dne 10. avgusta, ko ni bilo nikogar doma, prišel v hišo Jožef Veseliča, gostilničarja v Turskem vrhu, ulomil omare in predale ter si prisvojil nekaj čez 90 K denarja, dve žepni uri, okoli 40 smodk in nekoliko tobaka. G. uzmovič se noče objaviti, čeravno mu domači lepo nagrado obljubujejo.

**Romarski vlak na Brezje.** Na mnogotera vprašanja, ki so prišla od različnih strani, ali bo šel letos poseben romarski vlak na Brezje k Mariji Pomagaj, odgovarjamo, da se letos, v kolikor je nam znano, skupen vlak ne boje priredil.

**Črešnice pri Vojniku.** Dne 13. avg. popoldne je prihrumela med hudo nevihto debela toča. Škoda na sadju, vinogradih, ovsu, turšici itd. je silno velika. — Strela je med nevihto užgala Kovačev pod na Kamni gori. — Pred tremi leti, lani in letos toča, tri leta mraz, občinskih doklad 176 %! — Med otroci vlada oslovski kašelj, da je šola zaprta že od 4. julija.

**Kozjanska mlada posojilnica.** Letošnje spomlad osnovali smo v Kozjem posojilnico, katera je popolnoma v varnih rokah. V začetku obrestovala je hranilne vloge po 4½ %, a sedaj je načelnstvo sklenilo obrestovati iste po 5 %, kar pač malokatera posojilnica stori. — Slovenci kozjanskega okraja, vlagajte torej radi v ta novi zavod svoje prihranjene vinarje, posebno vi, ki imate svoje denarje po tujih denarnih zavodih in se vam tam ne obrestuje po 5 %. Tako bomo mogli tudi mi posejati potrebnim prošnjikom, katerih se vedno več oglašča. Ne pozabite, da je posojilnica s tem namenom osnovana, da se reši tukajšnje ljudstvo iz rok onih, kateri tirjajo prevelike obresti in zraven teh še jim morate delati različno tlako.

**Ulom v Trbovljah.** Dne 9. t. m. ponoči je bilo v Trbovljah ulomljeno v pisarno cementne tovarne in je tat odnesel okoli 50 K. Sumljiv tatvine je bil pisar Fr. Jakup, ki je bil po tatvini pobegnul iz Trbovelj. V nedeljo 16. t. mes. ga je policija zasačila v Ljubljani in ga aretovala. Odgnali so ga k okrož. sodišču v Celje.

**Loka pri Zidanem mostu.** Pretekli mesec je umrl mlad fant, Franc Perdih v 21. letu svoje starosti. Razkrapal si je z nohtom mali mozolček na ustnicah in potem si je zažgal cigareto. Strup iz nje je prišel

v rano, kri se je zastropila in mladenič je v par dneh v grozih bolečinah umrl. Naj si mladeniči to dobro zapomnijo in nepotrebno kadenje cigaretelnov rajše opustijo. — Od nas gre zelo veliko moških in mladeničev v Ameriko. Baje tam priletijo vsakemu pečeni golobi v usta in vsak golob že prinese v kljuno nož in vilice, da si ga vsakdo lahko razreže. Tudi dvema fantoma, ki se vojaščine nista prosta, se je posrečilo tje popihati. Tretji je tudi poskušal, a že na Zidanem mostu so ga ustavili. Pogum ga vseeno ne zapusti in še enkrat poskusi, pa v Ljubljani so ga vjeli, vročo kri pri »ričetu« ohladili in ga nazaj poslali. Sedaj vsaj imamo enega »Amerikanca«, čeprav je samo do Ljubljane prišel. — V četrtek je utonil v Rimskih toplicah pri kopanju v Savinji 9letni sin ameriškega pisatelja John Jay Chapman, ki se je tam v toplicah mudil. Mrtvo truplo so našli v Bričah nasproti oljnati tovarni in so ga pripeljali v mrtvašnico v Loko. Bil je protestantske vere. Mrtvaški ogled je izvršil okrajni zdravnik Keppa, potem so truplo v rakev zalotali in ga pošljejo v Milan v krematorij (posebna peč za sežiganje mrličev), kjer ga bodo sežgali, in nesrečni stariši si bodo peljali v Ameriko, namesto svojega sina, lončeno posodo z nekaj pepela. — Te dni so vjeli na Dunaju vodjo cele trupe roparjev, ki je v 12. okraju izvršila celo vrsto predrznih napadov, tatvin in ropov. Ta vodja je 23 let star, po imenu Anton Tovornik, in je bil rojen v Majlandu naproti Zidanega mosta. — Imamo pri nas letos tudi nekaj letovičarjev. Saj lepi kraj bi si jih zaslužil še več, samo manjka nam železnične postaje, ki bi jim prihod storila lažji in prijetnejši.

**Sevnica ob Savi.** V prijaznem trgu Sevnici ob Savi so se l. 1901. združili požrtvovalni mladinojubi ter ustanovili za zimске mesece kuhinjo za uboge učence. Z veliko zadovoljnostjo se ozirajo sedaj ustanovitelji nazaj, zahvaljujoč se darežljivim podpornikom v imenu šolske mladine in proseč jih nadaljne pomoči. Sledeče številke naj označijo delo vodstva in vse pohvale vredno darežljivost podpornikov: Kuhati se je pričelo 1. decem. in nehalo 17. maja. Kuhinjski in jedilni prostor je prepustil obehve leti v svoji kapelaniji t. č. g. kapelan Iv. Čamažar. Šolskih dni je bilo l. 1902/3 skupno 92; razdelilo se je skupaj 19692 porcij; na hrano je hodilo povprečno dan za dnevom 214 učencev. Porabilo se je zanje 85147 K v denarju potem pa v živilih: 17 mernikov pšenice, okrog 180 mernikov krompirja, okrog 7 mernikov fižola, 3 met. stote riža, 4 vedre domačega jesiha in 1 met. stot zabele. — S posebno ljubeznijo oklenilo se je te dobrodelne ustanove prebivalstvo v sevniskem trgu in po razprostrti sevniski župniji. Med dobrotniki naj omenim sledeče: blagorod. graščak g. Otto je daroval 260 K, g. dr. Gregorič je nabral v prijateljski družbi znatno svoto 7145 K, sl. posojilnica je darovala 50 K, g. profesor Skopal v Novem mestu 20 K, gosp. trgovec Smole je nabral pri potovalnih zastopnikih raznih tvrdk prav znatno svoto 8614 K. Med poslednjimi so se odlikovali posebno sledeči gg.: Ivan Zalokar, Anton Rozman, Anton Bohinski, Sigismund Königsberger, Štef. Triškič, Rudolf Oesterreicher, vsi ti iz Dunaja; Karol Davila iz Zagreba, Jan. Broz iz Klanjca, Valentin Šetinc, Franc Schiffer, Jos. Blattner in Emil Tschurn iz Ljubljane, Viljem Eisner iz Jägerndorfa. Med svoje podpornike šteje kuhinja g. dr. J. Hrašoveca iz Celja in še obilo drugih dobrosrčnih dobrotnikov in usmiljenih dobrotnic. — Sklepam svoje poročilo s srčno željo, da nadaljujejo požrtvovalni ustanovitelji započeto delo, ohranjajoč s tem slovenskemu trgu slovensko šolo; dosedanji dobrotniki naj ostanejo ustanovi vsikdar zvesti in njihovo število naj se le še pomnoži. Vsem skupaj pa naj bo hvaležna podpirana mladina celo svoje življenje!

Današnji list ima prilogo lekarne K. Germana v Belovaru na Hrvaškem o žledčni tinkturi.

Iz Dola. Sv. maše na dan rojstnega dne Nj. Veličanstva se je vdeležila tudi takozvana »gospoda« iz hrastniške tovarne. Odkrita rečeno, večina nas Dolancev bi rajše videla, da bi jih ne bilo! Naš narod je veren in zato ga užalosti, če vidi to nemško gospodo stati pred altarjem na vse strani se ozirajoč in govoreč, ki niti med obhajilom ne poklekne, ampak stoji z rokama sklenjenima na — onem delu telesa, ki je za sedeti. Mene pa še posebej užalosti to, da je eden izmed prvih oseb naše vasi prinesel stole tja pred oltar. Taka vljudnost ni prava. Mi Slovenci smo sploh takšni, da bi nosili tujce na rokah, sami sebe bi pa radi o vsaki priliki — s hrenom — ali s kislim zeljem snedli. Posebno še v cerkvi ni treba te vljudnosti, saj pred Bogom smo vsi enaki, bodisi da smo kmetskega ali plemenitega rodu. Prav tako smo pa enaki tudi vsi pred cesarjem, za katerega se je brala omenjena sv. maša, in katerega ohrani Bog še mnogo let! — Dolanec.

### Cerkvene stvari.

**Sprememba v minoritskem redu:** Preč. g. P. Rafael A. Potrč, doslej katehet v Gradcu, je nastavljen za kaplana in kateheta na predmestni minoritski fari pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuju.

**Sv. Jožef v Mariboru.** Občni zbor društva za zidanje novega zvonika pri misijski cerkvi sv. Jožefa, ki se je vršil dne 16. avg., bil je dobro obiskan. Prilicni načrt je postavljen v cerkvi na ogled; kdor pa želi, da se načrt odstrani iz cerkve, naj pristopi v družbo, ki je lansko leto imela 551 udov, ki so plačali 1842 K — kamen do kamna palača! Sv. Jožef nabiraj ude za novi zvonik!

### Društvena poročila.

**Žigertov stolp.** Odbor »Podravske podružnice« slov. plan. društva je sklenil imenovati razgledni stolp, ki se stavi na Žigert-ovem vrhu, po vrionarodnem in značajnem pohorskem kmetu, veleposestniku v občini Vojsinje Marku Kapunu po domače »pri Žigertu« — Žigertov stolp. Stavba se je iz raznih razlogov zakasnela, vendar se bo še ta mesec dovršila. K otvoritvi, ki se še bo razglasila, vabimo že danes vse zavedne Slovence zelenega Pohorja in sploh vse prijatelje slovenskih planin; to bode pravi narodni praznik na Pohorju. Stavba na taki visočini je silno draga, zato prosimo rodoljube, da prisokočijo društvu po možnosti na pomoč s tem, da se javijo kot udi ali da pošljejo denarne prispevke načelnistvu v Ruše. Planinski pozdrav!

**Murski Sokol** si je na prvem občnem zboru dne 15. t. mes. izvolil sledeči odbor: Dr. K. Chloupek, starosta; Ludvik Babnik, podstarosta; Anton Misja ml., načelnik; Ant. Misja str., Franjo Sever, Franjo Schneider, Joško Rajh, Josip Mursa, Josip Jelen, odborniki; nadalje Matjaš Lebar, Janko Dijak in Anton Božič ml., namestniki in slednjič Fran Zacherl in Janko Karba pregledovalca ra-

čunov. Ustanovna slavnost istega dne se je obnesla vrlo lepo. Nemčurčki so se zbal slovenskih množic in ostali lepo mirni in ponižni. Ker ni bilo izzivalcev, ni bilo tudi nobenih nemirov in pl. Rajner je zaman poklical žandarje v Ljutomer. Govorili so zastopniki različnih Sokolov, največji utis je naredil govor dr. Magdiča, ki je zastopal varaždinskega Sokola.

**Savinska podružnica Slovenskega planinskega društva** je obhajala dne 15. t. mes. v čarobnolepi Logarski dolini desetletnico svojega obstanka. Mnogo prijateljev slovenskih gor in hribov se je zbralo pri slavnosti. Govorili so dr. Tominšek iz Ljubljane, dr. Choudonsky iz Prage, dr. Dečko, dr. Hrašovec in dr. Vrečko iz Celja ter dr. Rosina iz Maribora. Dijaski tamburaški zbor je neumorno sviral slovenske komade.

**Prošnja.** Častita načelnistva podružnic družbe sv. Cirila in Metoda, ki za leto 1903. še niso naznanila števila svojih udov, t. j. ustanovnikov, letnikov in podpornikov, se ponavljajoč lepo prosijo, naj jih družbinemu vodstvu kar po dopisnicah naznanijo do 5. septembra t. l.

**Veliko cesarsko veselico** priredi brajno in gospodarsko društvo v Št. Lenartu v Slov. goricah dne 6. septembra t. l., ne kakor se je nameravalo 23. t. m.

**Čebelarji** shod se bo vršil 25. avg. t. l. ob pol 9. uri zjutraj v Šmartnem pri Kranju. K obilni udeležbi vabi urednik »Slov. Čebelarja« Francišek Rojina, nadučitelj v Šmartnem pri Kranju, kateremu naj se tudi naznani udeležitev najkasneje do 23. avgusta.

### Gospodarske drobtinice.

**Nekatere sedaj najnavadnejše bolezni in napake vina.**

Piše Ivan Bole, potovalni učitelj.

Kako se začne zavrelca pojavljati, to v nekaterih krajih naši vinogradniki žaliboče predobro poznajo. Vino se začne najprej kaliti in sicer so ti delci, ki delajo vino kalno, tako drobni, da se z najdrobnejšim sitom to je s filtrom ne daje iz vina spraviti. Filtriranje ali precejanje torej ne hasne nič. V takem vinu se začnejo tudi plinovi razvijati vsled česar vino šumi, zato se bolezen zavrelca imenuje. Okus in duh takega vina postane pa zelo

zopern. Včasih je podoben duhu in okusu gnjilega sadja, včasih nekako po zapaljenem. Vino postane pusto in kmalu ni več vinu podobno, neprikladno za vživanje, da celo zdravju zelo škodljivo. Barva mu postane rujava ali pa črnkasta.

Premembe v vinu vsled te bolezni so kaj temeljite. Posebno značilen je razkroj vinskega kamna. Ta razkroj se ne omeji samo na oni vinski kamen, ki je že v vinu raztopljen, temveč seže celo na istega, ki se je nahajal že prej na dogah v sodu. Ljudje pravijo, da zavrelka vinski kamen poje. Ker se vinski kamen razkraja, postane kalij istega v vinu prost in prosti kalij nikakor ni zdravju prikladen, kajti zlasti na srce neugodno vpliva.

Vinska kislina se razkraja, mesto nje pa nastajajo druge hlapne kisline, kakoršne so sploh proizvod gnjilobnega vrveža. Razpadajoče beljakovine dajo tudi proizvode, katere pripusti vinogradnik sicer imenomoma ne pozna, katere pa opazi po duhu in okusu.

Če je ta bolezen precej napredovala, tedaj je vino popolnoma pokvarjeno in ni niti za žganje niti za očet več porabiti.

Vzrok tej bolezni so bakterije, oni premali rastlinski organizmi, ki zamorejo človeštvu toliko zlega pa tudi marsikaj dobrega storiti. Pred nekaj leti še popolnoma nepoznana bitja pozna dandanes skoro že vsak šolarček vsaj po glasu. Kdo še ni slišal o bacilih kolere, jetike itd. itd. Kakor človeške bolezni, tako povzročajo tudi razpad drugih organskih snovi. (Saprofite) bacile, ki povzročajo, da vino zavre, spoznal je že Pasteur, drugi so jih za njim zasledovali in različno imenovali. Dr. Kramer našel jih je kar devet, katerim pripisuje ta učinek ter jih imenoval primerno njih obliki Bacillus in Micrococcus in ker povzročujejo gnjilobni vrvež v vinu saprogenes vini. Za praktičnega vinogradnika je ime teh škodljivcev manj važno. Dovolj je, da ve, da mu to kvar delajo bacili. Važneje mu je vedeti, kako temu škodljivemu vrvežu v okom priti.

Pred boleznijo varovati je lažje nego lečiti. To načelo naj bi vsakdo v vseh položajih življenja vpošteval, varoval se bode marsikatera škoda in neprijetnosti.

### Loterijske številke

Gradec 14. avgusta: 83, 61, 25, 87, 30.  
Dunaj 14. avgusta: 31, 85, 33, 20, 58.

### Društvena naznanila.

- Dne 23. avg.: Veselica brajn. društva pri Mali Nedelji z gled. predstavami, petjem itd. v gostilni g. Senčarja. Začetek ob 3. uri pop. Vstopnina 20 v.
- » » » Kmetijsk. društva v Lešnici pri Ormožu zborovanje s poduč. predavanjem in različnimi zanim. poročili. Zborovanje je v šoli točno ob 2. uri pop.
- » » » »Moške in ženske podruž. družbe sv. Cirila in Met. v Ormožu« veliki koncert v gostilni g. Kalhbrennerja.
- » » » »Kmet. brajn. društva v Gor. Radgoni« veselica na vrtu g. Osojnika z gled. igro, petjem in govorom č. g. Gomilšaka.
- » » » »Podruž. družbe sv. Cirila in Metoda za gor. radgonski okraj« občni zbor v gostilni g. Krefta pri Sv. Juriju ob Ščavnici ob 11. uri dop.
- Dne 24., 25. in 26. avg.: Sestanek slovenskega krščansko mislečega dijaštva v Ljubljani.
- Dne 30. avg.: Veselica brajn. društva pri Sv. Juriju ob Ščavnici s podučnim predavanjem in gled. igrama »Zamujeni vlak« in »Sv. Neža«.
- » » » »Kmet. brajn. društva v Krčevini pri Ptuju« redni občni zbor pri gosp. Bl. Vindiš na Štukih. Začetek ob polu 4. uri pop.

## Naznanilo.

V Loki pri Žusmu vršili se bodo zanaprej vsako leto štirje novi sejmi in sicer: 435 3-1

13. marca, 20. julija, 25. avgusta in 12. septembra. Kadar pride eden teh dni na praznik ali nedeljo, bode sejem prihodnji dan.

Že letos se bodeta torej vršila dva sejma namreč: dne 25. avgusta in 12. septembra.

Sejmišče leži tik okrajne ceste, železn. postaja je Št. Jurij.

**Slovinci!**

darujte za

**družbo Sv. Cirila in Metoda!**

### ZAHVALA.

Za dokaze mnogoštevilnega sočutja ob bolezni, smrti in pogrebu nepozabne soproge in matere

**Marije Kolenc** 434 1-1

izrekam najprisrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo prečast. duhovščini, sl. občin. zastopu ljubenskemu, sl. požarnim brambam pri Sv. Frančišku in na Ljubnem, darovateljem lepih vencev in vsem prijateljem in znancem, ki so prihiteli, da izkažejo dragi rajniki zadnjo čast.

Ljubno, dne 17. avg. 1903.

Franc Kolenc z otroci.